
Амандмани ТС на нацрт Закона о
спречавању корупције са
образложењем и прегледом
измењених одредаба – пето, шесто и
седмо поглавље нацрта закона –
кумуляција функција, поклони и
пријављивање имовине

август 2018

Амандман 1 Кумулација јавних функција

Члан 56. мења се и гласи:

„Забрана кумулације јавних функција

Члан 56.

Јавни функционер сме да буде на једној јавној функцији, ако Уставом или законом није обавезан да истовремено буде на две или више њих.

Јавни функционер може да обавља више јавних функција на које је изабран непосредно од стране грађана у орган територијалне аутономије, локалне самоуправе или градске општине.

Повреду забране кумулације јавних функција утврђује Агенција, тако што доноси меру јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције коју доставља јавном функционеру и органу надлежном за разрешење и истовремено је објављује на интернет презентацији Агенције.

Јавни функционер разрешава се са друге по реду јавне функције, на првој наредној седници органа надлежног за разрешење након пријема одлуке Агенције, односно у року који одреди Агенција када одлуку о разрешењу доноси инокосни орган.

Изузетно од ст. 4. овог члана, ако је друга по реду јавна функција на коју је функционер изабран непосредно од грађана, разрешава се са јавне функције на коју је раније изабран, именован или постављен.

Јавном функционеру који је изабран на више јавних функција непосредно од грађана изриче се мера јавног објављивања одлуке о повреди овог закона.

Јавном функционеру коме је после повреде забране кумулације престала нека од јавних функција тако да је и повреда престала и лицу коме су престале све јавне функције којима је повређивао забрану кумулације изриче се мера јавног објављивања одлуке о повреди овог закона.“

Образложење

Овај предлог представља комбинацију више предлога норми који су разматрани претходних година (модел Агенције, нацрт Министарства из 2016), предлога које је Транспарентност – Србија давала током израде закона и нових предлога.

Полази се од тога да су се нека од решења из актуелног Закона о Агенцији за борбу против корупције, која се понављају и у члану 56. актуелног Нацрта Закона о спречавању корупције, показала у пракси као неспроводива. Поред тога, решење које предлагемо полази од основног концепта који су садржали Модел и Нацрт из 2016, да је кумулација јавних функција забрањена, и да та забрана не треба да се релативизује остављањем могућности да јавни функционер тражи сагласност за обављање више јавних функција, као и кроз потоње администрирање Агенције.

Зато се у погледу ове норме прокламује принцип да неко може обављати истовремено више јавних функција једино ако је на то законом обавезан.

Битна разлика у односу на постојећа законска решења и праксу јест то што не би било дозвољено ни обављање више јавних функција у највишем представничком телу – Народној скупштини Републике Србије и у скупштинама АП, локалне самоуправе или градске општине. Ова забрана би била заснована на Уставу, према којем територијална аутономија и локална самоуправа представљају ограничење државне власти. Из тога би требало извести закључак да је обављање функције одборника или посланика у скупштини АПВ у колизији са функцијом народног посланика у Народној скупштини Републике Србије, јер она представља вршење државне власти. С друге стране, остала би могућност да исто лице буде истовремено одборник у скупштини града и градске општине, или да буде посланик у скупштини АПВ и одборник у граду или општини, ако то други прописи допуштају.

Повреду забране кумулације јавних функција утврђивала би Агенција. Она би доносила меру јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције, коју би достављала јавном функционеру и органу надлежном за разрешење а истовремено би је објавила и на својој интернет страници.

Принцип је да се јавни јавни функционер разрешава се са друге по реду јавне функције, изузев у ситуацији када је на једну од функција изабран непосредно од стране грађана, када се разрешава са функције на коју је раније изабран. Овај изузетак је осмишљен како би се дала предност изборној вољи грађана. Будући да је функционерима та одредба позната пре кандидовања на изборима, претпоставља се њихов пристанак да се у случају да буду изабрани одрекну постојеће јавне функције, као неспојиве.

Битна новина у односу на постојећа и ранија решења јесте то што се предвиђа да се разрешење врши на првој наредној седници надлежног органа, након пријема одлуке Агенције. То решење је примереније од одређивања дужег или краћег рока који би дала Агенција. Наиме, динамика рада појединих органа надлежних за разрешење може се битно разликовати, али је битно да разрешење дође на дневни ред чим се за то појави могућност. У случајевима када одлуку о разрешењу доноси инокосни орган, примерено је да то уради у року који одреди Агенција.

Мере које се изричу функционерима који повреде ове одредбе преузете су из Нацрта Министарства правде из 2016. године, али није преузето и ограничење из тог нацрта према којем би повреда застаревала у року од две године.

Амандман 2 поклони у новцу

Иза члана 61. додаје се нови члан 61.а који гласи:

„Обавеза одбијања пријема појединих поклона

Члан 61а.

Јавни функционер и члан породице дужан је да одбије пријем поклона који се састоји од опроста дуга, новца, финансијских инструмената или хартија од вредности и да одмах саопшти поклонодавцу да не сме да га прими.

Јавни функционер је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од дана одбијања пријема поклона, односно од дана повратка у земљу, о томе писмено обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији и Агенцији.“

Образложење

Норма је преузета уз модификације из Нацрта Министарства правде из 2016. Без обзира на вредност поклона који је у вези са вршењем јавне функције, било би непримерено да се он састоји у готовом новцу, финансијским инструментима, хартијама од вредности или опросту дуга, тако да би то требало посебно нагласити у Закону.

Амандман 3 поклони који наизглед нису у вези са вршењем јавне функције

У члану 62. иза става 1. додаје се нови ст. 2. који гласи:

„Јавни функционер је дужан да Агенцију обавести и о пријему поклона за који није очигледно да је у вези са вршењем јавне функције, уколико вредност појединачног поклона или више поклона од повезаних дародаваца током једне године премашује десетоструки износ просечне зараде у Републици.“

Образложење

Главни проблем са пријављивањем поклона који су у вези са вршењем јавне функције јесте то што се с разлогом може очекивати да ће лица која желе да на непримерен начин утичу на одлуке функционера кроз поклоне, то чинити на неки скривен начин, користећи друге поводе – нпр. свадбени и рођендански дар – или пак тако што ће функционер образлагати вредан поклон пријатељским односима са дародавцем. Како би постојеће забране о пријему поклона и обавезе у вези са пријављивањем поклона добиле више смисла, потребно је обезбедити механизам за праћење и оних поклона који наизглед нису учињени у вези са вршењем јавне функције, а веће су вредности.

Један од могућих начина за то јесте постојећи систем контроле имовине и прихода јавних функционера, који се спроводи кроз праћење њихових финансијских извештаја. Међутим, овај начин провере је мање ефикасан када је реч о неким врстама поклона, који не остављају трага на укупној вредности њихове имовине која се подвргава контроли. На пример, у протеклим деценијама су биле честе сумње да јавни функционери добијају поклоне у виду плаћених путовања, школарина у образовним институцијама, права коришћења моторних возила или некретнина и слично.

Текст норме након измене

Обавештење о примљеном поклону

Члан 62.

Јавни функционер је дужан да о сваком поклону примљеном у вези са вршењем јавне функције писмено обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији, у року од десет дана од дана пријема поклона, односно од повратка у земљу.

Јавни функционер је дужан да Агенцију обавести и о пријему поклона за који није очигледно да је у вези са вршењем јавне функције, уколико вредност појединачног поклона или више поклона од повезаних дародаваца током једне године премашује десетоструки износ просечне зараде у Републици.

- Обавештење о примљеном поклону садржи:
- 1) име и презиме јавног функционера и јавну функцију;
  - 2) име, презиме и адресу поклонодавца или назив и седиште правног лица или органа ако је поклон дат у њихово име;
  - 3) датум пријема поклона;
  - 4) повод за давање поклона;
  - 5) опис поклона;
  - 6) вредност поклона или податак да је процена вредности у току;
  - 7) податак да ли је реч о протоколарном или пригодном поклону;
  - 8) податак о томе да ли је протоколаран или пригодан поклон постао својина јавног функционера или јавна својина.
- Обавештење садржи и датум његовог сачињавања и потпис јавног функционера. Јавни функционер предаје обавештење и када је поклон примио члан породице. Ближу садржину и образац обавештења о примљеном поклону прописује Агенција.

Амандман 4 садржај извештаја

У члану 71. ст. 1. т. 22) мења се, а иза ње се додају нове тачке 23) и 24) и гласе:

„22) готовом новцу у било којој валути, уз доказ о основу стицања, за износ који прелази вредност која подлеже ограничењу готовинског пословања на основу прописа о спречавању прања новца;

23) праву својине на покретним стварима веће вредности (драгоцености, збирке, уметнички предмети и слично);

24) другим подацима које јавни функционер сматра битним за примену овог закона.“

Образложење

Пријављивање готовог новца је било предвиђено у Нацрту закона из 2016, а сада је оно само опционо, уколико функционер сматра да је битно за примену овог закона. Слична је ствар и са пријављивањем покретних ствари веће вредности. Да би контрола могла бити свеобухватна, потребно је да таква буде и дужност пријављивања имовине и прихода јавних функционера и чланова њихових породица.

Ризик од ситуације у којој пријављивање готовог новца не би било обавезно лежи у томе што би функционер који накнадно стекне имовину веће вредности могао да тврди да је поседовао готовину којом је финансирана та куповина. И пријављивање готовине носи са собом ризик да би функционер који антиципира незаконите радње могао да пријави да већ поседује готовину коју још увек нема. Зато се предлаже одредба према којој би функционер био дужан да наведе и податке о основу стицања готовог новца. Обавеза пријављивања би важила само за готовину чија укупна вредност, било да је реч о динарима или девизама превазилази износ који и сада подлеже контроли трансакција на основу Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма. То је тренутно 10.000 евра, односно противвредност те суме у било којој валути.

Текст норме након измене

Садржина Извештаја

Члан 71.

Извештај садржи следеће податке о имовини и приходима јавног функционера и чланова породице:

- 1) име и презиме;
- 2) јавну функцију;
- 3) јединствени матични број грађана;
- 4) пребивалиште и боравиште;
- 5) број телефона и адресу електронске поште;

- 6) други посао, делатност и чланство у органима удружења;
  - 7) извор и висину нето прихода јавног функционера које прима зато што је на јавној функцији и извор и висину осталих нето прихода које прима из буџета и других јавних извора;
  - 8) извор и висину нето прихода од другог посла или делатности;
  - 9) нето приходе од научно-истраживачке, наставне, културно-уметничке, хуманитарне или спортске делатности;
  - 10) приходе од ауторских, патентних и сличних права интелектуалне својине;
  - 11) извор и висину осталих нето прихода;
  - 12) право коришћења стана за службене потребе;
  - 13) право својине или право закупа на непокретностима;
  - 14) право својине или право закупа на покретним стварима које подлежу регистрацији;
  - 15) депозите у банкама и другим финансијским установама са називом банке или финансијске установе, врстом и бројем рачуна и износом средстава на рачунима;
  - 16) закупу сефова у банкама;
  - 17) потраживањима и дуговима (главница, камата и рок отплате и доспећа);
  - 18) акцијама и уделима у правном лицу;
  - 19) правном лицу у коме правно лице из тачке 18) овог става има преко 3% удела или акција;
  - 20) финансијске инструменте;
  - 21) делатност предузетника;
  - 22) готовом новцу у било којој валути, уз доказ о основу стицања, за износ који прелази вредност која подлеже ограничењу готовинског пословања на основу прописа о спречавању прања новца;
  - 23) праву својине на покретним стварима веће вредности (драгоцености, збирке, уметнички предмети и слично);
  - 24) другим подацима које јавни функционер сматра битним за примену овог закона.
  - ~~22) друге податке које јавни функционер сматра да су битни за примену овог закона (готов новац, драгоцености, уметнички предмети веће вредности и слично).~~
- Извештај садржи и датум и место његовог сачињавања и потпис јавног функционера који га подноси.
- У Извештају се наводе имовина и приходи и у земљи и у иностранству.
- Извештај се подноси на обрасцу и на начин који пропише Агенција.

Амандман 5 провера извештаја

У члану 75. ст. 2. иза постојећег текста додаје се:

„при чему се води рачуна да извештаји свих јавних функционера који подлежу обавези достављања, буду подвргнути провери током њиховог редовног мандата.“

Образложење

Иако Агенције у пракси тежи да свој план провере сачини тако да контроле буду адекватне ризицима, садашње норме закона и нацрта не предвиђају јасне обавезе у погледу укупног обухвата провера. Било би смислено тежити томе да сви извештаји буду подвргнути провери током редовног, најчешће четворогодишњег мандата функционера. У складу са тим, треба планирати и средства за рад Агенције. Циљ неће бити могуће постићи увек, услед ванредних избора, привременог постављања вршилаца дужности, великог броја ванредних провера које имају приоритет или и из других разлога, али би требало да постоји законски оквир који би обезбедио да план провере не буде направљен недовољно амбициозно.

Одредба након измене:

Провера Извештаја

Члан 75.

Агенција проверава благовременост подношења Извештаја и тачност и потпуност података, према годишњем плану провере који доноси директор, уз сагласност Одбора Агенције.

Годишњи план провере доноси се на основу претходне анализе Агенције, при чему се нарочито води рачуна о категорији јавних функционера, висини њихових примања и висини финансијских средстава из буџета којима располажу органи јавни власти у којима су јавни функционери на јавној функцији, при чему се води рачуна да извештаји свих јавних функционера који подлежу обавези достављања, буду подвргнути провери током њиховог редовног мандата.“

Годишњи план провере објављује се на интернет презентацији Агенције.

Агенција ванредно проверава тачност и потпуност података из Извештаја ако посумња да у Извештају нису пријављени тачни и потпуни подаци.